

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын “Уран эгшиг” сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ОРА-2024/86/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Орхон аймаг
2024 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах
Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

Аудитор: Г.Даваасүрэн
Утас: 70357955 Цахим хаяг: davaasureng@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826

Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2024.08.25 № 67

танай _____-ны № _____-т

ОРХОН АЙМГИЙН БАЯН-ӨНДӨР
СУМЫН УРЛАГИЙН
ТӨРӨЛЖСӨН СУРГАЛТТАЙ
ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН
“УРАН ЭГШИГ” СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ А.ТӨГСЖАРГАЛ
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын “Уран эгшиг” сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын “Уран эгшиг” сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын “Уран эгшиг” сургууль нь тайлант онд батлагдсан төсвийг 17 хувиар хэмнэж, төсвийн гүйцэтгэл 83.0 хувьтай, авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй ажилласан байна. Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл өмнөх оны үлдэгдлээс 207,261.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Аудитын гол асуудал

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын “Уран эгшиг” сургууль нь тайлант онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтээр 551,970.67 мянган төгрөгийн сургуулийн 1, 2 дугаар давхрын засварын ажил, гэрэлтүүлгийн засварын ажил, цэвэр бохир усны шугамын засварын ажлууд хийгдэж дууссаныг хүлээж авч хөрөнгөд бүртгэсэн, мөн орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 66 нэр төрлийн 551,895.4 мянган төгрөгийн тавилга, тоног төхөөрөмж, Боловсролын ерөнхий газраас 26,944.0 мянган төгрөгийн тавилга,

Боловсрол шинжлэх ухааны яамнаас 14,089.0 мянган төгрөгийн акустик төгөлдөр хуур, хувь хүн, аж ахуйн нэгж байгууллагаас 15,720.0 мянган төгрөгийн хөгжмийн зэмсэг хандиваар өгснийг хүлээн авч хөрөнгөд бүртгэсэн нь үндсэн хөрөнгө өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 8 зорилт, 11 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын даргатай байгуулж, хэрэгжилтийг 91.2 хувьтай үнэлсэн байна. Сургалт эрхлэх тусгай зөвшөөрөлд хичээлийн байрны хүчин чадлыг 528 хүүхдээр тооцсон боловч 439 хүүхэд суралцаж, улсын төсвөөс гүйцэтгэлээр санхүүжсэн байна.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй төрийн аудитын албан хаагчид аливаа этгээдээс зүй бусаар нөлөөлөх нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ашиг сонирхол, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

ХОЁР. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	69,989,708.96	325,057,612.76
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	35,711,558.10	242,973,226.30
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	35,711,558.10	242,973,226.30
3121	Төгрөг	35,711,558.10	242,973,226.30
31211	Төрийн сангийн харилцах	35,711,558.10	242,973,226.30
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	34,278,150.86	82,084,386.46
351	Түүхий эд материал	27,067,700.86	81,734,386.46
35110	Тусгай зориулалттай материал	27,067,700.86	81,734,386.46
354	Хангамжийн материал	7,210,450.00	350,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	565,000.00	350,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,534,648,194.22	2,504,322,431.28
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,534,648,194.22	2,504,322,431.28
392	Биет хөрөнгө	1,136,264,131.72	2,106,107,118.78
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,006,696,798.00	1,558,667,468.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(104,574,658.80)	(130,161,706.80)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	155,395,551.74	449,850,854.74
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(40,094,535.17)	(66,686,265.02)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	147,754,762.06	352,875,853.06
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(66,767,656.07)	(94,328,683.08)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	42,786,950.00	42,786,950.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,933,080.04)	(6,897,352.12)
393	Биет бус хөрөнгө	398,384,062.50	398,215,312.50
39301	Програм хангамж	675,000.00	675,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(210,937.50)	(379,687.50)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	397,920,000.00	397,920,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,604,637,903.18	2,829,380,044.04
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,206,717,903.18	2,829,380,044.04
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,206,717,903.18	2,829,380,044.04
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	397,920,000.00
51101	Өмч: - төрийн	-	397,920,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,206,717,903.18	2,431,460,044.04
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,206,717,903.18	1,206,717,903.18
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	1,224,742,140.86
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,206,717,903.18	2,829,380,044.04

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,679,043,970.35	2,519,289,413.86
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,089,837,570.35	1,218,446,113.60
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,089,837,570.35	1,218,446,113.60
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,089,837,570.35	1,218,446,113.60
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,450,800.00	133,958,641.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,550,000.00	38,975,223.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	2,042,985,583.89	1,035,139,064.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	40,172,600.86	10,373,185.60
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	589,206,400.00	1,300,843,300.26
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	522,397,800.00	1,228,355,100.00

131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	522,397,800.00	1,228,355,100.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	66,808,600.00	72,488,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	66,808,600.00	72,488,200.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	-	0.26
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	0.26
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	578,881,675.88	1,294,547,273.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	578,881,675.88	1,294,547,273.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	533,208,140.51	1,239,536,818.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	381,423,491.03	874,759,756.32
210101	Үндсэн цалин	286,918,206.92	643,377,110.79
210102	Нэмэгдэл	78,996,896.46	199,351,267.29
210104	Урамшуулал	15,508,387.65	32,031,378.24
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46,832,570.87	107,841,423.94
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,442,296.88	73,737,192.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,815,328.16	8,804,187.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,052,262.50	6,856,241.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	677,451.99	1,795,951.46
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,845,231.34	16,647,850.93
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	15,907,614.63	51,439,036.03
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,106,466.13	6,765,176.04
210302	Түлш, халаалт	6,999,333.76	22,890,031.70
210303	Цэвэр, бохир ус	4,801,814.74	11,783,828.29
210304	Байрны түрээс	-	10,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	10,114,750.00	488,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,946,850.00	488,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	17,963,750.00	18,049,650.00
210604	Урсгал засвар	17,963,750.00	18,049,650.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,802,200.00	6,311,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,057,800.00	3,041,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,744,400.00	3,270,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	57,163,763.98	180,647,251.94
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,427,290.00	82,669,485.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,670,650.00	16,104,940.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	43,065,823.98	81,872,826.94
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	45,673,535.37	55,010,454.77
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,339,000.00	51,960,490.80
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	16,339,000.00	39,094,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	12,865,990.80
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	3,049,963.97
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	3,049,963.97
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	2,100,162,294.47	1,224,742,140.86
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	2,100,162,294.47	1,224,742,140.86

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	595,207,200.00	1,473,777,164.26
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,000,800.00	172,933,864.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,000,800.00	172,933,864.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,000,800.00	172,933,864.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,450,800.00	133,958,641.00

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,550,000.00	38,975,223.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	589,206,400.00	1,300,843,300.26
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	522,397,800.00	1,228,355,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	522,397,800.00	1,228,355,100.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	66,808,600.00	72,488,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	66,808,600.00	72,488,200.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	-	0.26
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	0.26
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	529,921,401.90	1,250,107,495.80
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	529,921,401.90	1,250,107,495.80
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	484,247,866.53	1,195,097,041.29
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	381,423,491.03	874,759,756.32
210101	Үндсэн цалин	286,918,206.92	643,377,110.79
210102	Нэмэгдэл	78,996,896.46	199,351,267.29
210104	Урамшуулал	15,508,387.65	32,031,378.24
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46,832,570.87	107,841,423.94
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,442,296.88	73,737,192.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,815,328.16	8,804,187.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,052,262.50	6,856,241.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	677,451.99	1,795,951.46
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,845,231.34	16,647,850.93
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	15,907,614.63	51,439,036.03
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,106,466.13	6,765,176.04
210302	Түлш, халаалт	6,999,333.76	22,890,031.70
210303	Цэвэр, бохир ус	4,801,814.74	11,783,828.29
210304	Байрны түрээс	-	10,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,211,450.00	17,999,200.00
210604	Урсгал засвар	16,211,450.00	17,999,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,802,200.00	6,311,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,057,800.00	3,041,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,744,400.00	3,270,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,715,540.00	136,746,625.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,325,540.00	126,909,175.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,390,000.00	9,837,450.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	45,673,535.37	55,010,454.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,339,000.00	51,960,490.54
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	16,339,000.00	39,094,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	12,865,990.54
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	3,049,963.97
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	3,049,963.97
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	65,285,798.10	223,669,668.46
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	29,574,240.00	16,408,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	29,574,240.00	16,408,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	29,574,240.00	16,408,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	-	16,408,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(29,574,240.00)	(16,408,000.00)

8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	35,711,558.10	207,261,668.46
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		35,711,558.10
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	35,711,558.10	242,973,226.30

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	397,920,000.00	1,206,717,903.18	1,604,637,903.18
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	397,920,000.00	1,206,717,903.18	1,604,637,903.18
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	397,920,000.00	1,206,717,903.18	1,604,637,903.18
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт			-
D08	Тайлант үеийн үр дүн		1,224,742,140.86	1,224,742,140.86
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	397,920,000.00	2,431,460,044.04	2,829,380,044.04

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,460,084,200.00	1,194,027,296.06	266,056,903.94
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,460,084,200.00	1,194,027,296.06	266,056,903.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,402,208,000.00	1,142,066,805.26	260,141,194.74
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,052,873,100.00	874,759,756.32	178,113,343.68
210101	Үндсэн цалин	732,499,100.00	643,377,110.79	89,121,989.21
210102	Нэмэгдэл	283,729,700.00	199,351,267.29	84,378,432.71
210104	Урамшуулал	36,644,300.00	32,031,378.24	4,612,921.76
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	131,937,800.00	107,841,423.94	24,096,376.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	89,823,000.00	73,737,192.05	16,085,807.95
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,528,700.00	8,804,187.87	1,724,512.13
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,423,000.00	6,856,241.63	1,566,758.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,105,700.00	1,795,951.46	309,748.54
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,057,400.00	16,647,850.93	4,409,549.07
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,780,800.00	6,311,000.00	5,469,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,182,800.00	3,041,000.00	2,141,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	6,598,000.00	3,270,000.00	3,328,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	205,616,300.00	153,154,625.00	52,461,675.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	195,719,400.00	143,317,175.00	52,402,225.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,896,900.00	9,837,450.00	59,450.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,876,200.00	51,960,490.80	5,915,709.20
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	57,876,200.00	51,960,490.80	5,915,709.20
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	45,010,200.00	39,094,500.00	5,915,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,866,000.00	12,865,990.80	9.20
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,460,084,200.00	1,401,288,964.00	58,795,236.00
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,228,355,100.00	1,228,355,100.00	0.00
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,228,355,100.00	1,228,355,100.00	0.00

35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	231,729,100.00	172,933,864.00	58,795,236.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	154,632,800.00	133,958,641.00	20,674,159.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	41,385,300.00	38,975,223.00	2,410,077.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	35,711,558.10	-35,711,558.10
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	242,973,226.30	-242,973,226.30
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	56	58	
620001	Удирдах ажилтан	1	1	
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	45	43	
620003	Үйлчлэх ажилтан	10	10	
620004	Гэрээт ажилтан	0	4	
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	528	439	
630001	Төрийн өмчит ЕБС	1	1	
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	56	58	
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	5	4	
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	1	1	
650007	Мэргэжлийн боловсролын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮМБ)	36	35	
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	1	1	
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	13	13	
650010	Гэрээт ажилтан	0	4	

ГУРАВ. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 367.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 367.6 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Захирлын тушаалаар сахилгын шийтгэл хүлээсэн албан хаагчид 367,6 мянган төгрөгийн урамшуулал олгосон байна.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд байгууллагын нягтлан, нярав солигдоход эд хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5-д "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:," 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах;," 16.5.2-д "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих;" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1-д "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллого хийх зохион байгуулалтын асуудлыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, ерөнхий нягтлан бодогч нар хариуцна.", 12.2-д "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ:," 12.2.2-т "эд хөрөнгө хариуцагч болон эд хөрөнгийн тооцоотой холбоотой ажилтан солигдох үед" гэсэн заалтууд хэрэгжээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан, нярав солигдоход эд хөрөнгийн тооллого хийж тооцоо нийлсэн акт хөтөлж байх.

2. Хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Албан хаагчийн эд хөрөнгийн ашиглалтын бүртгэлд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хүлээн авсан зарим хөрөнгийг бүртгээгүй, бүртгэлийн хөтлөлт хангалтгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5-д "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:," 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах;," 16.5.2-д "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих;," Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13- дугаар зүйлийн 13.1-д "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.", Сангийн сайдын 2017 оны 347 тоот тушаалын хавсралтаар баталсан "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягыг нөхөх заавар"-ын 10-д "Ажилчин, албан хаагчдын хэрэглэж байгаа эд хөрөнгийн ашиглалтын бүртгэл. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилчин, албан хаагчдын албан хэрэгцээнд эзэмшиж байгаа эд хөрөнгийг нэр төрлөөр ангилан бүртгэж, уг бүртгэлийг тооллогын комисс 3 хувь үйлдэж, 1 дүгээр хувийг санхүүгийн албанд, 2 дугаар хувийг аж ахуйн эрхлэгч (нярав)-д, үлдэх хувийг эд хариуцагчид өгнө. Ажилчин, албан хаагчдын хэрэгцээнд ашиглагдаж байгаа эд хөрөнгийн бэлэн байгаа үлдэгдлийг тооллогын комисс үзэж биечлэн тоолоод тооллого явуулсан хугацааг тодорхой заан тооллогын бүртгэлд гарын үсэг зурна." гэсэн заалтууд хангагдахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Эд хөрөнгийн ашиглалтын бүртгэлийг хөрөнгө бий болох болон албан хаагч солигдох бүрд өөрчлөн хөтөлж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

ДӨРӨВ. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын "Уран эгшиг" сургууль	3	367.6	1	367.6			2	0				
Дүн												

ТАВ. ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			